

www.24chasa.bg, 08.03.2022

Бойко Атанасов, председател на Комисията за финансов надзор Средствата се съхраняват в банка попечител, а всяка сделка, независимо от размера, се докладва и проверява от надзора, казва председателят на Комисията за финансов надзор Стремежът към по-добра доходност неминуемо повдига въпроса и за поемането на повече риск Ще се наложи изработване на нова наредба за бонус-малус Когато има ясни регулации и стриктен надзор, виждаме и резултата – стабилен и предвидим застрахователен пазар - Труден мандат в трудни години улучихте, г-н Атанасов. Кое беше най-голямото предизвикателство пред вас и пред сектора? - Времето, в което получих доверие от парламента да управлявам Комисията за финансов надзор, беше след фалит в банковия сектор, след фалит на застрахователно дружество и по време на големи трансформации при транспониране на европейски регламенти. По закон трябваше да се довърши мандатът на предишния председател - имах 3 години и мога да коментирам какво постигнахме за половин мандат. За мен той се резюмира в постигната устойчива стабилност на застрахователния пазар, въведени иновации в регламентите на капиталовия пазар, засилена до стриктност и пълна прозрачност на пенсионноосигурителния пазар. - Има ли реална опасност хората, осигуряващи се в пенсионните фондове, да останат без втора пенсия, или тя да е символична? - Инвестиционните портфейли на пенсионните фондове са добре структурирани и силно диверсифицирани. Те разполагат и с адекватни резерви, които да гарантират изплащане на пожизнените пенсии. Средствата на всеки фонд се съхраняват в банка попечител. Всяка сделка с техни средства, независимо от размера, се докладва и проверява от надзора. Твърдя, че дейността по допълнително пенсионно осигуряване е една от най-стриктно регулираните. Постигната е нормативна стабилност и предвидимост и не се налагат значими промени. - Как гледате на идеята да им се разреши инвестиране на по-голям процент от активите, която залегна в коалиционното споразумение? - Стремежът към по-добра доходност неминуемо повдига въпроса и за поемането на повече риск. По правило по-рисковото инвестиране включва както по-висок потенциал за доходност, така и по-голяма опасност от загуби. Ако и когато са налице конкретни предложения за промени в инвестиционния режим на фондовете, сме готови да участваме в експертен дебат по темата. От постоянната ни комуникация със съответните структури към ОИСП мога да ви убедя, че към момента инвестиционните изисквания отговарят на добрите европейски и световни критерии по отношение на толерантността към риска. Усъвършенствахме регулациите, за да се даде възможност за постигане на оптимална доходност от пенсионните фондове чрез вложения в широк спектър инструменти. - Нито една застрахователна компания не се разклати по време на кризата, а имаше фалити в спокойни времена. На какво се дължи? - С разпространението на пандемията рисковете на финансовите пазари нараснаха. Като регулатор предприехме мерки и застрахователният сектор преминава кризата относително плавно и успешно. Нещо повече, брутният премиен приход, реализиран от застрахователите, базирани у нас, в края на третото тримесечие на 2021 г. е 2,4 млрд. лв., или 13% годишен ръст. Животозастрахователните дружества са с ръст от 34% на премиения приход, а общо застрахователните - 9%. В последните две години секторът предостави дистанционни услуги като онлайн продажби, ликвидация на щети, а и напълно нови продукти. - Има ли все още непокрити със застраховки рискови зони? - Заради пандемията особено важни са усилията на надзора и на пазара за намаляване на незастраховани автомобилисти. През 2020 г. 97% от автомобилите, които не са с прекратена регистрация, са имали валидна застраховка "Гражданска отговорност". Направихме и анализ кои компании покриват риска от настъпили събития в резултат на COVID-19, оказаха се 15 дружества. Потребителите на застраховките, които искат покритие на риска епидемия/пандемия, имат избор. - Какви са другите пазарни ниши, освен пандемията? - Бизнесът е изложен на киберрискове, което води и до търсене на застрахователна защита от тях. Вече няколко български дружества предлагат застрахователни продукти за дигитална и киберсигурност. - Бонус-малус е почти готова, но защо

не влезе в употреба? - След публикуването на първоначалния проект на наредба в края на 2018 г. и обществената реакция през 2019 г., разработихме втори. По закон три институции са отговорни за наредбата - Министерството на транспорта, МВР и КФН. На 29 януари 2020 г. ние приехме на първо гласуване нов проект на наредбата, но влизането в сила се усложни. Първо от факта на споделената компетентност - ние не можем сами да го придвижим, а само едновременно с другите две министерства. Второ, от пандемията, която рязко префокусира вниманието на институциите, бизнеса и потребителите, върху съвсем други проблеми. Изборната обстановка през миналата година също доведе до това тя да не е сред приоритетите на Министерството на транспорта и на МВР. Така, вече 4 години след започването си, тя остава на етап почти завършена.

- Ще се наложи ли нова преработка - ситуацията се мени? - Да. Самата статистика за нарушенията на правилата за движението по пътищата, на която бе базирана методологията, трябва да се актуализира. Освен това с нова евродиректива от 2021 г. е предвидено изменение на правилата по удостоверенията за застрахователни събития и е очертана тяхната връзка с правилата на застрахователите за коригиране на премията в зависимост от историята на щетите на застрахованите лица. Предвидената промяна изрично акцентира върху автономията на застрахователите в ценовата политика, в т.ч. използване на информацията от историята на щетите. Това пряко засяга модела бонус-малус като система, нерегламентирана в нормативен акт, а като практика на застрахователните дружества. Моето мнение е, че КФН направи абсолютния максимум да създаде оптимизиран вариант на наредба. В случай че Министерството на транспорта и МВР, в чиито ресори е тя, решат да възобновят обсъжданията, ние ще сме на линия.

- Стабилни ли са застрахователите ни? - Откакто оглавих КФН, усилията ни са насочени към такъв надзор, който да гарантира навременно и в кратки срокове изплащане на обезщетенията със съпътстващите факти и аргументи за определения размер, а в случай на отказ да има представени ясни доказателства. Когато има ясни регулации и стриктен надзор, виждаме и резултата – стабилен, предвидим застрахователен пазар с отговарящи на нуждите продукти и с висока защита за потребителите.

- А как опазвате пазара на инвестиционните фондове от финансови пирамиди и измамници? - В последните години има значителен спад на лихвените нива по банкови депозити. Като резултат инвеститорите се пренасочват към сектора на инвестиционните услуги. Какви са рисковете? У нас - абсолютно минимални. Осъществяваме пряк и абсолютно стриктен надзор върху структурата на инвестициите в портфейлите им. Всеки потенциален инвеститор трябва първо да направи проверка на сайта ни, за да се информира за статута на лицето, на което ще повери управлението на финансовите си средства. Лицензирано управляващо дружество ще обясни на потенциалния инвеститор, че няма гаранция за печалба при инвестиране в инвестиционни фондове и че по-високата доходност носи и по-висок риск.

- Какъв е профилът на капиталовите ни пазари? - Важното за българския гражданин е да е сигурен в застрахователното си дружество, да има осигурена застраховка "Гражданска отговорност" на приемлива стойност, да е убеден, че фондът, в който е пенсията му, ще може да изплаща втората му пенсия, когато настъпи моментът. Искрено призовавам да се фокусираме върху много важните и през годините и носили стабилност елементи от работата на КФН. Относно капиталовите пазари – основната ни функция е надзор над участниците и гарантиране на сигурност на инвеститорите. Ние сме в ролята на рефер, а не на играч. В детайл отговорът ми е – имаме за цел да създадем условия за равнопоставеност в критериите за достъп до капиталовите пазари и възможности за лоялна конкуренция между участниците. В момента на фондовата борса се търгуват 350 поднадзорни дружества, от тях около 200 са нисколиквидни. Българският капиталов пазар все още се развива бавно като алтернатива на банковия пазар. Дружествата набират финансиране основно с кредити, а спестяванията са много повече от инвестициите на фондовата борса.

- Готвите ли се за приемането на еврото? Като регулатор имате сериозни отговорности по организацията и контрола над фондове и компании? - Изпълнителната власт в лицето на Министерството на финансите управлява този процес и вярването ми е, че трябва да сме в пълен синхрон с тях и заедно да вървим в посоката на устойчиви промени, подкрепени с експертиза, аргументи, обективни факти и анализ. Осъществихме координацията на цялостния процес по изготвяне и съгласуване на Националния план за въвеждане на еврото в частта Небанков финансов сектор. -

Наближава края на краткия ви мандат, ще ви видим ли в състезанието за втори? - В България има практика да се мисли за мандати, за обезпечаване на лични интереси. Моят акцент винаги е бил върху постигане на резултати спрямо заложените цели. В последните 3 години под мое ръководство стартирахме проекти, насочени към изграждане на модерна информационна инфраструктура, оптимизиране на регулаторните и надзорните практики, намаляване на административната тежест, облекчени административни процедури, развитие на човешкия потенциал, укрепване на общественото доверие, повишаване на финансовата грамотност на обществото. Под чие ръководство те ще бъдат финализирани, ще реши парламентът. CV - Роден на 10 ноември 1970 г. в Търговище - Завършва УНСС през 1995 г. - В данъчната администрация е от 1996-а, когато става данъчен инспектор - Преминава последователно през позициите началник на данъчна служба "Люлин", заместник-териториален данъчен директор в ТДД - София, и териториален директор на ТД на НАП - София - От 2013 до 2017 г. е главен изпълнителен директор на НАП - На 15 март 2019 г. е избран от парламента за председател на Комисията за финансов надзор

www.24chasa.bg, 08.03.2022